

TYGODNIK WILEŃSZCZYŃNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Emigranci przelali na Litwę ponad 1 mld euro **str. 3**

■ W rejonie wileńskim rusza budowa nowoczesnego kompleksu sportowego **str. 6**

Rota

■ Znicze pamięci w Antoledziach **str. 1**

■ Próby podstępnego zawłaszczenia tęczy przez LGBT **str. 4**

■ Dom Wazy w Mereczu został uznany za obiekt chroniony przez państwo **str. 7**

■ Księga inspiracją do wystawy **str. 20**

PRENUMERATA

2023

Do 19 lutego
trwa prenumerata
na marzec
2023 roku.

Za 1,75 euro – miesięcznie
za 21,05 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,68 euro – miesięcznie
za 20,20 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

W Rudominie otwarto nowy ośrodek sztuki i kultury

Wypełniony gwarem dzieci

FOT. VRSALIT

Inkubator Sztuki, czyli Szkoła Sztuk Pięknych w Rudominie i Centralna Biblioteka Samorządu Rejonu Wileńskiego, to potrzebna i oczekiwana inwestycja, a samorząd potwierdził, że dba o edukację młodzieży oraz przybliżenie jej do sztuki i kultury

W środę, 25 stycznia, w Rudominie dokonano uroczystego otwarcia nowego budynku Rudomińskiej Szkoły Sztuk Pięknych i Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego. Nieużywany gmach bylej bursy przy ul. Gamyklos po ponad dwóch latach przebudowy przekształcił się w kolejny nowoczesny ośrodek kultury i sztuki w rejonie wileńskim.

Na otwarcie zrealizowanej inwestycji przybyło wielu gości: mer rejonu wileńskiego Maria Reksć, poseł na Sejm RL Czesław Olszewski, radna Mirosława Klim, kierowniczka Wydziału

Kultury, Sportu i Turystyki administracji samorządu rejonu wileńskiego Lilia Andruszkiewicz, gł. specjalistka Wydziału Oświaty Nijola Ragucka, starosta gminy (Dokończenie na str. 5)

Uroczysty pogrzeb polskich i litewskich żołnierzy poległych w 1920 roku

Silniejsi razem

W piątek, 27 stycznia, w Jewiu (lit. Vievis, rejon elektreński) odbył się uroczysty pogrzeb polskich i litewskich żołnierzy, poległych w lipcu 1920 r. Szczątki 14 żołnierzy odnalazł we wrześniu ubiegłego roku zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji Instytutu Pamięci Narodowej we wspólnej mogile we wsi Zawiasy (rejon elektreński).

FOT. KAROLIS KAVOLELIS KAM

Uroczysta Msza św. pogrzebowa odbyła się w kościele pw. św. Anny w Jewiu. Uroczystość celebrował metropolita wileński, arcybiskup Gintaras Grušas oraz biskup diecezjalny koszedarski Jonas Ivanauskas. Po nabożeństwie szczątki żołnierzy zostały odprowadzone w asyście wojskowej na cmentarz w Kurkliszkach, gdzie spoczęły we wspólnym grobie.

(Dokończenie na str. 6)

W Koniuchach upamiętniono rocznicę mordu dokonanego przez partyzantów sowieckich

Pamięć nie zaginie

W ubiegły piątek, 27 stycznia br., przed krzyżem pamięci w Koniuchach znowu zapłonęły znicze, złożono wiązanki kwiatów. W ten sposób mieszkańcy wsi z gminy gierwiskiej i butrymańskiej, delegacja Samorządu Rejonu Solecznickiego oraz harcerze z Sołecznik upamiętnili ofiary II wojny światowej – mieszkańców Koniuch, którzy zginęli od kul partyzantów radzieckich. (Dokończenie na str. 4)

FOT. SALCINKALIT

Przebudowa centrum handlowego „Mada”

Mieszkańcy zapraszani są do dyskusji

Planowana jest przebudowa centrum handlowego „Mada” w wileńskiej dzielnicy Wirszuliszki. Właściciel obiektu, firma „Limada”, planuje jego renowację i rozbudowę, a na terenie powstanie więcej zielonych przestrzeni publicznych.

Rozpatrzenie propozycji projektowych to etap, na którym społeczeństwo może wyrazić swoją opinię na temat projektu przebudowy i zgłosić swoje propozycje. Przedstawione do konsultacji społecznych projekty nie uzyskały jeszcze akceptacji Samorządu Miasta Wilno – decyzję podejmują specjaliści po ocenie nie tylko rozwiązań projektowych, ale również opinii społecznych.

Budynek „Mada” ma wzrosnąć o jedną kondygnację, a na dachu zaplanowano tarasy z miejscem na rekreację, imprezy i park deskorolkowy. Taras będzie

otwarty dla wszystkich.

Niewielki, odrębny, należący do kompleksu, budynek handlowy przy ul. Viršuliškių 42, zostanie wyburzony, a główny budynek handlowy zostanie rozbudowany.

Centrum handlowe „Mada” został uwzględniony w planach miasta jeszcze w czasach sowieckich, kiedy budowano dzielnicę Wirszuliszki. Pierwszy sklep

„Pasidaryk pats” („Zrób to sam”) powstał w 1987 roku, kolejne budynki handlowe powstały dziesięć lat później. Parking wielopoziomowy został dobudowany później. Rozpatrzenie projektu odbędzie się zdalnie 17 lutego o godz. 16.00. Link do spotkania <https://meet.google.com/ybj-jwkk-hfi>

Na podst. vilnius.lt

Czy na badania lekarskie ma przysługiwać dzień wolny?

Rada Trójstronna będzie czekała na bardziej szczegółową analizę ekspercką w sprawie propozycji udzielania pracownikom wolnego dnia na badania lekarskie w ramach programów profilaktycznych, finansowanych przez państwo.

Podczas posiedzenia Rady Trójstronnej, które odbyło się w ubiegłym tygodniu, przedstawiciele biznesu zgodzili się, że zarówno pracodawcy, jak i pracow-

nicy są zainteresowani badaniami lekarskimi, ale nie wiadomo, jak ten proces będzie kontrolowany, aby w dniu wolnym od pracy pracownicy udali się do lekarza, a nie wykorzystywali ten dzień w inny sposób.

Ministerstwo Ochrony Socjalnej i Pracy wątpi w to, czy potrzebny jest wolny dzień na badania lekarskie twierdząc, że wizyta u lekarza jest możliwa podczas urlopu, urlopu rodzicielskiego czy

podczas wolnego czasu, udzielonego przez pracodawcę na potrzeby rodzinne i w innych przypadkach.

Parlamentarzyści proponujący, by na badania profilaktyczne przysługiwał pracownikom wolny dzień, są zdania, że badania w kierunku raka szyjki macicy, piersi, prostaty, jelita grubego i chorób układu krążenia twierdzą, że można to zrobić w ciągu jednego dnia.

Na podst. [BNS](https://bns.lt)

Uwaga na fałszywą stronę SPIS.Prisijungti

Ministerstwo Ochrony Socjalnej i Pracy apeluje do mieszkańców kraju o to, aby byli uważni podczas logowania się na stronie SPIS – systemu informacyjnego wsparcia społecznego dla rodziny. Resort posiadane dane, że pojawiła się nielegalna kopia serwisu SPIS o bardzo podobnym adresie i szacie graficznej strony tytułowej.

„Zwracamy uwagę na to, że

mieszkańcy, składając dokumenty elektroniczne o wsparcie socjalne – świadczenia socjalne, rekompensaty za usługi komunalne, wsparcie socjalne dla uczniów, usługi socjalne itp. – muszą logować się tylko pod takim adresem <https://spis.lt> (SPIS)” – informuje w komunikacie resort ochrony socjalnej.

Z posiadanych przez ministerstwo informacji wynika, że przy

użyciu danych i obrazów graficznych prawdziwej strony internetowej (SPIS.Prisijungti) została utworzona kopia strony internetowej (fałszywa strona). Ministerstwo Ochrony Socjalnej i Pracy w trybie pilnym zwróciło się do organów ścigania o natychmiastowe zatrzymanie działania tej pirackiej strony internetowej i pociągnięcie winnych do odpowiedzialności.

Na podst. socmin.lrv.lt

Inflacja „zjadła” wzrost płac

W 2022 roku wzrost płac nie dotrzymał kroku inflacji – płace realne mieszkańców skurczyły się prawie o 7 proc. – podaje Państwowa Agencja Danych (VDA).

Według danych agencji, płace przed opodatkowaniem w ubiegłym roku, w porównaniu do 2021 roku, wzrosły o 13 proc., czyli o 206 euro i wyniosły 1785 euro. W tym czasie wynagrodzenie „na

rękę” wzrosło o prawie 12 proc., czyli o 117 euro.

Największy wpływ na wzrost dochodów ludności miały: wzrost płacy minimalnej (MMA) i wynagrodzeń zasadniczych urzędników (10 proc.). Jednak zarobki w sektorze prywatnym rosły o 4 proc. szybciej. MMA wzrosło na Litwie w zeszłym roku o prawie 14 proc. i w trzecim kwartale roku osią-

gnęło 41 proc. średniego wynagrodzenia.

Według danych z października 2022 roku, jedna czwarta wszystkich pracowników zarabiała 681 euro i mniej. Pozostałe 25 proc. pracowników otrzymywali od 681 do 903 euro, druga ćwierć – od 903 do 1260 euro. Pozostałe 25 proc. – ponad 1261 euro po opodatkowaniu.

Na podst. stat.gov.lt

Opublikowano przykładowe zadania sprawdzianu z języka polskiego

Narodowa Agencja Oświaty (NŠA) przygotowała przykładowe zadania sprawdzianu pośredniego z języka ojczystego i literatury w szkołach polskiej mniejszości narodowej. Są one opublikowane w banku zadań

BETA <https://beta.etestavimas.lt/>.

NŠA podkreśla, że uczniowie i nauczyciele języka polskiego mogą nie tylko zapoznać się z przykładowymi zadaniami, ale także samodzielnie wykonać opublikowane zadania.

Od 1 września 2022 roku w szkołach polskiej mniejszości narodowej na Litwie realizowany jest zaktualizowany program nauczania języka ojczystego i literatury polskiej. Uczniowie klas trzecich gimnazjów (jedenastoklasiści) jako pierwsi w tym roku przystąpią do sprawdzianu pośredniego z języka ojczystego i literatury.

Egzamin pośredni z języka polskiego i literatury odbędzie się 19 kwietnia w trybie elektronicznym. Jego czas trwania to 1 godzina 30 minut.

Do sprawdzianu pośredniego z języka ojczystego i literatury przystąpią uczniowie szkół, w których nauczanie odbywa się w języku polskim lub są lekcje języka polskiego w programie nauczania ogólnokształcącego.

Przypominamy, że wiosną tego roku uczniowie trzecich klas gimnazjalnych będą zdawać obowiązkowy sprawdzian pośredni z języka polskiego i literatury, który pozwoli im za rok, w 2024 roku, przystąpić do państwowego egzaminu z języka polskiego.

Na podst. nsa.smm.lt

W szkole – trzy przypadki gruźlicy

Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC), które obecnie bada przyczyny gruźlicy w gimnazjum w Radziwiliszkach, gdzie wykryto 3 przypadki, podejmuje wszelkie środki w celu opanowania choroby. Wszyscy uczniowie i nauczyciele tej szkoły zostaną poddani badaniom profilaktycznym.

Główny sposób na opanowanie rozprzestrzeniania się tej infekcji jest wykonywanie badań profilaktycznych. W ten sposób dowiaduje się, czy w zespole nie ma już osób zakażonych. Po potwierdzeniu choroby osoba jest natychmiast izolowana i leczona. Specjaliści podkreślają, że choroba jest uleczalna, ale bardzo ważne jest konsekwentne przestrzeganie przepisanej terapii, a wczesna diagnoza jest szczególnie ważna dla skutecznego leczenia i opanowania rozprzestrzeniania się infekcji.

Szczepienie noworodków i pamiętanie o regularnych kontrolach zdrowia mogą pomóc uchronić się przed jedną z najbardziej rozpowszechnionych chorób zakaźnych na świecie – gruźlicą.

Specjaliści ds. zdrowia publicznego przypominają, że zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych przeciw gruźlicy bezpłatnie szczepione są 2-3 dniowe noworodki.

Aby ustalić zachorowalność gruźlicą wśród dzieci, w trybie określonym ustawami pobiera się próbki tuberkuliny u dzieci przed rozpoczęciem nauki w szkole (6 lub 7 lat) oraz u dzieci z grup ryzyka.

Na podst. nvsc.lrv.lt

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kołosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Zdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:

ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:

LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2022

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Inflacja w styczniu ze spadkiem

Roczna inflacja w styczniu, w porównaniu ze styczniem 2022 roku, wyniosła 18,4 proc. – wstępne dane podała w piątek Państwowa Agencja Danych. W grudniu wskaźnik rocznej inflacji wynosił 21,7 proc.

Według statystyk, istotny wpływ na wysokość wskaźnika miał wzrost cen artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych, mieszkań oraz wody. Przyczyniły się do tego również wyższe ceny energii elektrycznej i gazu, pozosta-

łych towarów i usług paliwowych, wzrost cen transportu i usług. Państwowa Agencja Danych podaje, że w styczniu, w porównaniu ze styczniem 2022 r., najbardziej zdrożało paliwo stałe (104,7 proc.), prąd (65,1 proc.), gaz (45,4 proc.). Energia cieplna podrożała o 14,6 proc., a paliwa i smary – 7,3 proc. Usługi zakładów gastronomicznych podrożały o 29,2 proc., artykuły gospodarstwa domowego o krótkim terminie użytkowania – o 22,5 proc. Produkty i mate-

riały do utrzymania i remontu domu wzrosły o 19,7 proc., a naprawa pojazdów osobowych – o 18,3 proc.

W ciągu roku spadły natomiast ceny sprzętu telefonicznego i telefaksowego (o 4,4 proc.) oraz urządzeń do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku i obrazu (o 4,9 proc.).

Według wstępnych danych Państwowej Agencji Danych, średnioroczna inflacja w styczniu wynosi 19,3 proc.

Na podst. [stat.gov.lt](#)

Emigranci przelali na Litwę ponad 1 mld euro

W 2022 roku mieszkańcy za granicą obywatele Litwy przelali na Litwę ponad 1 mld euro, czyli o 52 proc. więcej niż w 2021 roku, kiedy przekazali 691 mln euro – wynika z danych banku Revolut, na które powołuje się ELTA.

Średnia kwota przekazywana przez jednego użytkownika aplikacji finansowej „Revolut” wzrosła w ubiegłym roku do około 2,8 tys. euro.

Według obliczeń „Revolut”, najczęściej pieniędzy przelano z Wielkiej Brytanii (180 mln euro), Niemiec (107 mln euro), Francji (103 mln euro), Włoch (69 mln euro) i Hiszpanii (64 mln euro). Wzrosła średnia kwo-

ta przekazywana w ciągu roku przez jedną osobę z Niemiec (4 tys. euro), a także z Norwegii i

Francji (4,16 tys. i 4,5 tys. euro). Tymczasem średnia roczna kwota pieniędzy przekazywanych z

Wielkiej Brytanii skurczyła się do 3,2 tys. euro.

Średnia transakcja z Włoch wyniosła 370 euro, z Hiszpanii – 390, z Niemiec – 475, z Francji – 715. Kwota jednego przelewu z Wielkiej Brytanii spadła z 300 euro w 2021 roku do 260 euro w zeszłym roku.

Według „Revolut”, w ubiegłym roku więcej pieniędzy przelano na Litwę osoby w wieku 25-34 lata. W 2021 roku było inaczej – więcej pieniędzy przysyłały osoby w wieku 35-44 lata.

Ponadto kwota transferów jeszcze młodszych emigrantów (18-24 lat) wzrosła od 40 mln euro do 136 mln euro.

Na podst. [ELTA](#)

Migranci nadal uciekają z Litwy

Migranci posiadający swobodę przemieszczania się, którzy przybyli na Litwę nielegalnie, nadal uciekają z miejsc noclegowych. Obecnie w takich miejscach przebywa 187 osób.

W 2021 r. z Białorusi na Litwę przybyło nielegalnie prawie 4,2 tysiąca migrantów. Zdecydowana większość z tych osób uciekła z Litwy po uzyskaniu pozwolenia na swobodne przemieszczanie się.

Ponad tysiąc nielegalnie przybyłych migrantów zostało zawróconych do krajów pochodzenia, a około półtora setki otrzymało

azyl. 15 procent przebywających na Litwie migrantów nie ma prawa do opuszczenia miejsca za-

kwatowania i swobodnego poruszania się.

Na podst. [BNS](#)

Wiosną zmniejszy się liczba lotów „Ryanaira” z Wilna

Irlandzkie tanie linie lotnicze „Ryanair” zapowiedziały, że od początku przyszłego sezonu letniego nie będą latały już na dwóch trasach, a na 11 będą latały rzadziej. Łączna częstotliwość istniejących i planowa-

nych lotów zmniejszy się o 30 procent.

W ten sposób linie lotnicze zareagowały na decyzję Portu Lotniczego w Wilnie o podniesieniu od stycznia podatków o 28 proc. Według „Ryanaira”, loty z Wilna

stały się droższe i mniej konkurencyjne w porównaniu z wieloma innymi lotniskami w Unii Europejskiej, które obniżają ceny, aby odzyskać ruch utracony podczas pandemii lub „zamrażają” podatki, aby zwiększyć wzrost liczby pasażerów.

Od końca marca firma odwołała dwa loty z Wilna na brytyjskie lotniska Birmingham i Leeds/Bradford, a także rzadziej polecie do Aten, Berlina, Billund (Dania), Korfii (Grecja), Dublina, Frankfurtu, Gdańska, Londynu Stansted, Mediolanu, Wenecji i Wiednia. Część z tych lotów obecnie nie jest realizowana – miały ruszyć od początku sezonu letniego lub później.

Na podst. [BNS](#)

Oskarowa nominacja dla polskiego filmu

Film „IO” Jerzego Skolimowskiego znalazł się wśród pięciu tytułów nominowanych do Nagrody Amerykańskiej Akademii Sztuki i Wiedzy Filmowej w kategorii Najlepszy Pełnometrażowy Film Międzynarodowy – donosi Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Film „IO” (ang. tytuł „EO”), współfinansowany przez Polski Instytut Sztuki Filmowej, miał światową premierę w Konkursie Głównym w Cannes, gdzie otrzymał Nagrodę Jury.

Jerzy Skolimowski został za swój film wyróżniony nagrodą Ribera del Duero dla najlepszego reżysera podczas festiwalu w hiszpańskim Valladolid, a także Europejską Uniwersytecką Nagrodą Filmową. Obraz zdobył Arab Critics' Award dla Najlepszego Filmu Europejskiego. Z kolei Paweł Mykietyń, autor muzyki do tej polsko-włoskiej koprodukcji, otrzymał Europejską Nagrodę Filmową oraz Cannes Soundtrack Award. Ścieżkę dźwiękową do „IO” nominowano też do 13. Hollywood Music in Media Awards (HMMA) w kategorii niezależnych filmów nieanglojęzycznych. „IO” jest historią osiołka w coraz bardziej zawiłej rzeczywistości. Przekazywane w rękę do rąk zwierzę spotyka na swej drodze zarówno ludzi dobrych, jak i złych. Historia jest filmową alegorią, a tytuł filmu nawiązuje do dźwięku, jaki wydają osły.

95. gala wręczenia Oscarów odbędzie się 12 marca 2023 roku.

Na podst. [pif.pl](#)

Zawałła się część mostu w Kiejdanach

We wtorek, 31 stycznia, w Kiejdanach zawałła się część mostu nad rzeką Niewiażą. Most został zamknięty dla ruchu – donosi ELTA.

Dyrekcja Dróg Samochodowych informuje, że w związku z uszkodzeniem infrastruktury most w Kiejdanach nad Niewiażą został zamknięty. Według Komisariatu Głównej Policji Powiatu Kowieńskiego,

o godz. 7.40 wpłynęło zgłoszenie o zawaleniu się mostu w Kiejdanach przy ulicy Tiltu. Nikt z ludzi nie ucierpiał. Ogółem wpłynęły trzy zgłoszenia. Ludzie mówili, że widzieli, jak do wody padały elementy mostu. Jako pierwszy zawiadomił służby ratunkowe idący do szkoły uczeń. Według przybyłych na miejsce zdarzenia strażaków, do wody wpadł element konstrukcji mostu o 1,5 metrów szerokości i 35 m długości. Jak podała później Dyrekcja Dróg Samochodowych, most zawałł się po pęknięciu belki. Na miejsce zdarzenie udali się specjaliści, aby ocenić sytuację. Ruch samochodów został przekierowany na drogę Janów-Kiejdany-Szadów.

Jak podano, most był pod stałą obserwacją specjalistów, ostatni raz był obejrany w ubiegłym tygodniu.

Na podst. [ELTA](#)
Fot. [stop-klatka](#)

NOWINY znad Solczy

W kalejdoskopie

Soleczniki zapraszają turystów

W ubiegły weekend, 27-29 stycznia, samorząd rejonu solecznickiego uczestniczył w targach turystycznych Adventur-2023, które odbyły się w Litewskim Centrum Wystaw „Litexpo”. Solczanie przedstawili bogatą ofertę turystyczną jaką może się poszczycić Ziemia Solecznicka. Każdy odwiedzający solecznickie stoisko mógł zasięgnąć szczegółowej informacji na temat walorów turystycznych rejonu solecznickiego. Oferta turystyczna rejonu solecznickiego składa się m.in. z propozycji odwiedzenia pałacu Balińskich w Jaszunach, dworku w Wilkiszkach oraz dawnej siedziby Republiki Pawłowskiej.

Warszawskie odznaczenie za pamięć

19-20 stycznia w Wilnie podczas wizyty delegacji Instytutu Pamięci Narodowej dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku dr Marek Jedynak wręczył podziękowania osobom i instytucjom wspierającym działalność instytucji. Wśród wyróżnionych znalazł się także mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz, zaangażowany w upamiętnianie miejsc polskiej pamięci na Wileńszczyźnie, który od 2017 r. wspiera pracowników zespołu Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN poszukujących szczątków polskich żołnierzy na terenie rejonu.

– Ta nagroda jest dla mnie niezwykle ważna i cenna. Działalność, za którą zostałem odznaczony jest dla mnie bodźcem i swego rodzaju misją w celu upamiętnienia tych, którzy zasłużyli się dla naszej ziemi ojczystej, dla wspólnej historii, dla narodu polskiego. Robię to od dziesięcioleci, dlatego czuję ogromne spełnienie, że ktoś to zauważył i docenił – powiedział Palewicz.

Wyłoniono zwycięzców XXXIV Olimpiady Języka Polskiego w rejonie solecznickim

W dniach 25-26 stycznia w Gimnazjum Jana Śniadeckiego w Solecznikach odbyła się rejonowa edycja XXXIV Olimpiady Języka Polskiego, której mottem stały się słowa Czesława Miłosza „Nigdy od ciebie, miasto, nie mogłem odjechać”. Wzięło w niej udział 9 uczestników z klas 10-12 reprezentujących sześć placówek oświatowych rejonu. Zmagania olimpijskie trwały dwa dni. Pierwszego dnia uczestnicy pisali prace pisemne, następnego dnia zaprezentowali wcześniej przygotowane odpowiedzi ustne.

Laureaci XXXIV Olimpiady Języka Polskiego w rejonie solecznickim:

I miejsce – Gabriela Jankowskaja, Gimnazjum Jana Śniadeckiego w Solecznikach, nauczycielka Bożena Bandalewicz.

II miejsce – Sabina Mickielewicz, Gimnazjum Anny Krepstul w Butrymańcach, nauczycielka Edyta Jasielonis.

III miejsce – Justyna Bogdziun, Gimnazjum w Ejszyszkach, nauczycielka Wacława Iwanowska.

W centrum uwagi stan dróg i kwestie sezonu grzewczego

Stan rejonowych dróg oraz przebieg sezonu grzewczego stały się tematem narady w samorządzie solecznickim z udziałem kierownictwa rejonu i starostów gmin. Spółki komunalne odpowiedzialne za dogład dróg złożyły sprawozdanie o wykonanych pracach. Dyrektor ZSA „Solecznickie sieci grzewcze” Artur Danulewicz poinformował o harmonogramie prac podległych mu kotłowni. Według szacunków wydziału budżetu i finansów Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego, w trakcie tegorocznego sezonu grzewczego na wypłatę kompensat za ogrzewanie dla mieszkańców z rejonowego budżetu zostanie wyasygnowanych ok. 1,5 mln euro.

Pamięć nie zginie

(Dokończenie ze str. 1)

29 stycznia 1944 roku sowieccy partyzanci dokonali bestialskiego mordu mieszkańców wsi Koniuchy. W ciągu jednej nocy życie straciło 36 osób, a 14 zostało ciężko rannych. Przed kilkoma laty na prośbę Zarządu Głównego Kongresu Polonii Kanadyjskiej

miecki, tyle że łatwiejszy do pokonania. Posiadająca oddział samoobrony wieś była piętnowana mianem zdrajców i kolaborantów. Zgodnie z prawem wojny, zdrajcom i kolaborantom należała się kara, dlatego 29 stycznia 1944 roku oddział partyzancki „Śmierć faszystom” pod dowództwem Ja-

stajnie, magazyny, gęsto ostrzeliwując siedliska ludzkie. Z wielu domów słychać było huk eksplozji. Półnaczy chłopcy wyskakiwali przez okna i usiłowali uciekać. Ale zewsząd czekały ich śmiertelne pociski. Wielu z nich wskoczyło do rzeki, aby przepłynąć na drugą stronę, ale tam też spotkał

pion śledczy Instytutu Pamięci Narodowej wszczął postępowanie w sprawie mordu mieszkańców wsi w rejonie solecznickim na Litwie (była Nowogródzczyzna), dokonanego przez partyzantów radzieckich.

Na przeciągu długich dziesięcioleci temat masakry w Koniuchach był zakazany. Historycy radzieccy przedstawiali bowiem sowieckich partyzantów jedynie w roli szlachetnych bohaterów, walczących z okupantem niemieckim, broniących ludność cywilną od hitlerowskiej maszyny represyjnej. Świadkowie zbrodni, którym udało się przeżyć, w obawie o życie własne i swoich rodzin musieli zapomnieć o strasznych wydarzeniach z lat wojennych. Dla mieszkańców położonej na skraju Puszczy Rudnickiej wsi sowiecka partyzantka stała się przekleństwem. W czasie wojny wieś była często nawiedzana przez partyzantów, domagających się odzieży i żywności. Tymczasem plonów z piaszczystych gleb wieśniakom ledwo wystarczało na własne potrzeby. Toteż ciągle najścia nieproszonych gości, często z bronią w ręku, zmusiły mieszkańców do podjęcia kroków w celu obrony swego mienia i bezpieczeństwa.

Tak, jak i w wielu innych wsiach w latach wojny, we wsi powstał oddział samoobrony. Uzbrojeni wieśniacy kilkakrotnie stanowczo odmówili składania prowiantu partyzantom radzieckim. Nie poczuwając się obywatelami ZSRR, nie traktowali ich bowiem jako swoich obrońców. Dla partyzantów każdy oddział samoobrony wiejskiej był takim samym wrogiem jak garnizon nie-

coba Prennera ruszył w stronę Koniuch. Śpiąca wieś została okrążona z trzech stron. Z czwartej strony była rzeka, przez którą jedyny most był w ręku partyzantki.

Według sprawozdania litewskiej policji, owego ranka w Koniuchach zginęło 36 osób i 14 zostało ciężko rannych. Mieszkańcy, którzy przeżyli masakrę, ułożyli listę zamordowanych, złożoną z 38 nazwisk. Nikt nie może być pewny, czy jest ona pełna. Władza radziecka ze zrozumianych powodów ukrywała sprawę mordu w Koniuchach. Zupełnie inaczej potraktowali zbrodnię jej sprawcy, którzy po zakończeniu II wojny światowej osiedlili się na stałe w USA i Izraelu. W licznych publikacjach uczestnicy napaści mówią o liczbie 300 zabitych, szczegółowo opisując swój „bohaterski czyn”. Chaim Lazar w wydanej w roku 1985 w Nowym Jorku książce „Destruction and Resistance” pisał: „Sztab brygady zdecydował zwrócić Koniuchy z ziemią, aby udzielić nauki innym. Pewnego wieczoru 120 najlepszych partyzantów ze wszystkich obozów, uzbrojonych w najlepszą broń, wyruszyło w stronę tej wsi. Wśród nich było około 50 Żydów, którymi dowodził Jacob (Jakub) Prenner. O północy dotarli w okolice wioski i zajęli pozycje wyjściowe. Mieli rozkaz, aby nie darować życia nikomu. Nawet bydło i trzoda miały być wybite. Sygnał dano tuż przed wschodem słońca. W ciągu kilku minut okrążono wieś z trzech stron. Z czwartej strony była rzeka, a jedyny most znajdował się w rękach partyzantów. Przygotowanymi z wczesnego pochodem partyzanci palili domy,

ich taki sam los. Zadanie wykonane w krótkim czasie. Sześćdziesiąt gospodarstw chłopskich, w których mieszkało około 300 osób, zniszczono. Nie uratował się nikt”.

Mord w Koniuchach jest także opisany w książce Richa Cohena „The Avengers” („Mściciele”), wydanej w Nowym Jorku w 2000 r.: „Koniuchy były wioską o zakurzonych drogach i zapadłych w ziemię, niepomalowanych domach. Partyzanci – Rosjanie, Litwini i Żydzi – zaatakowali Koniuchy od strony pól, a słońce świeciło im w plecy. Odezwiał się ogień z wież strażniczych. Partyzanci odpowiedzieli ogniem. Chłopcy uciekli do swych domów. Partyzanci obrzucili dachy granatami, a domy zajęły się płomieniem. Chłopcy wybiegali drzwiami i uciekali drogą. Partyzanci ich gonili, strzelając do mężczyzn, kobiet i dzieci. Większość chłopów biegła w stronę niemieckiego garnizonu, a więc przez znajdujący się na skraju osiedla cmentarz. Dowódca partyzantów przewidział to i dlatego nakazał kilku swoim ludziom schować się przy grobach. Gdy ci partyzanci otworzyli ogień, chłopcy zawrócili i wpadli w ręce żołnierzy, ścigających ich z przeciwnej strony. Setki chłopów zginęło trafiwszy w ogień krzyżowy».

W maju 2004 roku, w 60. rocznicę strasznej daty, w Koniuchach został postawiony Krzyż pamięci. W roli inicjatora budowy pomnika wystąpił wówczas samorząd solecznicki, prace budowlane sfinansowała natomiast Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

Wypełniony gwarem dzieci

(Dokończenie ze str. 1)
ny Rudomino Józef Szatkiewicz, dyrektor generalny spółki „Eikos stabybos” Almantas Čebanauskas i kierownik projektu budowlanego Giedrius Videika, projektant inkubatora sztuki firma „Tiksi forma” Jokūbas Fišeris, przedstawiciele placówek oświatowych i kulturalnych w Rudominie, media.

Proboszcz parafii Matki Bożej

koncertowe i taneczne, studio nagrań dźwiękowych, sale do zajęć plastycznych i muzycznych, szatnię i sale prób. Obecnie trwa produkcja nowych mebli, zakupiono nowe instrumenty muzyczne (14 pianin i 3 fortepiany) oraz zakończono zakup sprzętu scenicznego. Większe pomieszczenia nowego budynku umożliwiły prowadzenie również zajęć choreograficznych.

nauki i pracy kosztował 4 mln 157 tys. euro. Samorząd Rejonu Wileńskiego przeznaczył na realizację tego projektu 3 mln 207 tys. euro, 700 tys. euro pochodzi z budżetu państwa, a środki unijne stanowią 250 tys. euro. Podczas zwiedzania nowych pomieszczeń goście mieli też możliwość obejrzeć prace plastyczne uczniów oraz ekspozycję w bibliotece.

Nie używany od wielu lat gmach byłej bursy otrzymał drugie życie

i biblioteki oraz podziękowali mer rejonu wileńskiego Marii Rekść za nieustanną troskę o młodzież, inwestowanie w jej edukację, przybliżając ją do sztuki i kultury.

Obecna na otwarciu mer rejonu wileńskiego Maria Rekść, która również ponad dwa lata temu uczestniczyła w ceremonii

zakopania kapsuły, symbolizującej rozpoczęcie budowy, wyraziła zadowolenie z odnowionego nie do poznania budynku, który wypełniony jest już gwarem dzieci.

– Dzisiaj mamy bardzo radosny dzień – możemy na własne oczy zobaczyć, jak wypięknił ten budynek, który wcześniej również służył dzieciom, ale jego

W odnowionym budynku urządzono sale koncertowe i taneczne, do zajęć plastycznych i muzycznych oraz studio nagrań dźwiękowych

Dobrej Rady w Rudominie ksiądz Wiktor Bogdziewicz poświęcił budynek, przecięto symboliczną wstęgę i zaproszono wszystkich zebranych do obejrzenia wyremontowanych pomieszczeń, w których od listopada ubiegłego roku mieści się Szkoła Sztuk Pięknych w Rudominie. W odnowionym budynku urządzono sale

Do odnowionego gmachu przeniesie się również Centralna Biblioteka Samorządu Rejonu Wileńskiego. W pomieszczeniach należących do biblioteki będzie czytelnia, sala komputerowa oraz przestrzeń dla matek z dziećmi.

Trzykondygnacyjny nowoczesny budynek z doskonale przystosowanymi przestrzeniami do

Z okazji uroczystego otwarcia obiektu dla gości zaprezentowano koncert. Zebranych przywitał dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie Jurij Krupiczewicz oraz dyrektor Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego Mirosław Wojciulewicz. Dyrektorzy przedstawili działalność szkoły

Zwiedzając nowe pomieszczenia goście mogli obejrzeć prace plastyczne uczniów oraz ekspozycję w bibliotece

Z okazji uroczystego otwarcia obiektu uczniowie i absolwenci Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie zaprezentowali koncert

przeznaczenie było inne. Dziś wyremontowany budynek po długiej przerwie znów służy uzdolnionym dzieciom, a duch twórczy młodych talentów po prostu unosi się w powietrzu. Dziękujemy projektantom i wykonawcom za ten nowoczesny budynek, którym społeczność już się cieszy – powiedziała mer Maria Rekść. – Dziękuję rodzicom za dostrzeżenie talentu swoich dzieci i zaufanie, że nasza rejonowa placówka rozwine ich zdolności i doznają twórczej radości. Dziękuję całemu zespołowi szkoły, na czele z dyrektorem, za dawanie miłości, ciepła i całego siebie w rozwijanie zdolności artystycznych dzieci”.

Szczere gratulacje złożył również poseł na Sejm RL Czesław Olszewski, który nie krył zadowolenia z pięknego budynku, zbudowanego staraniem samorządu. Życzenia składali też: Almantas Čebanauskas, dyrektor generalny „Eikos stabybos”, przedstawiciele placówek oświatowych i kulturalnych, starosta Rudomina. Uczniowie i absolwenci Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie zaprezentowali zebranym program artystyczny.

Na podst. vrsa.lt

Silniejsi razem

(Dokończenie ze str. 1)

Hołd poległym oddali przedstawiciele Litwy i Polski, m.in. wiceminister ochrony kraju Žilvinas Tomkus, ambasador RP na Litwie Urszula Doroszevska, zastępca prezesa IPN prof. Krzysztof Szwaagrzyk, mer samorządu elektreńskiego Kęstutis Vaitukaitis, kapłani z Polski i Litwy, politycy, samorządowcy, kombatan-ci i in.

– Wspólna historia Litwy i Polski, wspólnie przeżyte tragedie nauczyły nas cenić wzajemną jedność i wzmacniać nasze relacje. Tylko działając razem możemy zapewnić bezpieczeństwo w naszych krajach i całym regionie. Nasza jedność jest niezbędna we wspieraniu Ukrainy, która bohatersko stawia opór rosyjskiej agresji. Razem jesteśmy silniejsi i bardziej bezpieczni. Dlatego dzisiaj, oddając cześć naszym poległym żołnierzom, wyrażamy jednocześnie cel, który jednoczy nasze narody – zjednoczone działanie w walce o wolność nas wszystkich – powiedział wiceminister ochrony kraju Žilvinas Tomkus.

– Zarówno dla Polaków jak i dla Litwinów pamięć o tych, którzy przelewali krew za ojczyznę, jest silnym spoiwem naszych narodowych tożsamości – mówił dr hab. Krzysztof Szwaagrzyk podczas uroczystości pogrzebowej.

Od 13 do 23 września ub. roku zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN, współpracując z litewską archeolog Dianą Oleinik i przy pomocy wolontariuszy Stowarzyszenia Odra-Niemen, przeprowadził prace poszukiwawcze w miejscowości Zawiasy (lit. Lazdėnai) na Litwie. W wyniku prac znaleziono zbiorową mogiłę, z której ekshumowano szczątki 14 osób, żołnierzy polskich i litewskich poległych w walce w 1920 roku. Odnaleziono przy nich m.in. elementy wyposażenia i umundurowania wojskowego, w tym guziki mundurowe, puszkę przeciwważową, przedmioty o charakterze militarnym oraz rzeczy osobiste (m.in. zegarek, lusterko, różaniec z drewnianymi paciorkami, monety). Przy jednym ze szkiele-

tów znaleziono także fragment pocisku.

W archiwach Polski i Litwy odnaleziono dane personalne żołnierzy obu stron, którzy zginęli i zaginęli w tym czasie. Badania historyczno-archiwalne, które nadal będą prowadzone przez polskich i litewskich naukowców, mają ustalić tożsamość wszystkich poległych.

– Historycy z Instytutu Pamięci Narodowej oraz Litewskiego Centrum Badań nad Ludobój-

stwem i Ruchem Oporu Ludności ustalą nazwiska poległych, które potem zostaną wyryte na nagrobkach. Oddawanie hołdu bohaterom to nasz obowiązek. I niech te groby przypominają nam nie tylko o dawnej niezgodzie, ale także o dobrym sąsiedztwie naszych narodów i dążeniach do trwałej zgody – powiedział Vytas Lukšys, zastępca dyrektora Centrum Badań nad Ludobójstwem i Ruchem Oporu Ludności, podczas ceremonii pogrzebowej.

***

Przy stacji kolejowej w Zawiasach w lipcu 1920 r. miała miejsce jedna z ostatnich potyczek w czasie konfliktu polsko-litewskiego 1919–1920 roku. Polegli żołnierze polscy i litewscy zostali pochowani we wspólnej mogiłę, przy szlaku kolejowym Wilno-Kowno. Z dokumentów archiwalnych wynikało, że pochowano we wspólnym grobie 4 polskich i 7 litewskich żołnierzy.

W rejonie wileńskim rusza budowa nowoczesnego kompleksu sportowego

Długo pielęgnowana idea budowy nowoczesnego kompleksu sportowego w Skojdziszkach w rejonie wileńskim (Gmina Niemież) staje się rzeczywistością. Obecnie przy ul. Św. Faustyny trwa przygotowanie działki pod budowę obiektu sportowego.

Kompleks sportowy, o wartości ponad 3,763 mln euro, będzie miał uniwersalną halę sportową o powierzchni 1517 metrów kwadratowych, która będzie przystosowana do gry w siatkówkę, piłkę ręczną, halową piłkę nożną i koszykówkę. Znajdzie się tam również siłownia, sale do zajęć sztuk walki i aerobiku, przebieralnie z toaletami i

prysznicami oraz pomieszczenie do odpoczynku.

Do uprawiania sportu i aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu zaproszą urządzone w pobliżu budynku przestrzenie: boiska do gry w piłkę nożną, koszykówkę, tenisa, siatkówkę plażową, pole do minigolfa, skatepark, plenerowa siłownia, plac zabaw dla dzieci.

Wokół kompleksu sportowego urządzi się ścieżki dla pieszych, parking na 44 miejsca, z czego 2 będą zarezerwowane dla osób niepełnosprawnych, będą też zasadzone drzewa.

Roboty budowlane prowadzone będą w dwóch etapach. W pierwszym etapie budowy pro-

jektowany jest budynek sportowy w południowo-wschodniej części działki, wjazd od ul. Św. Faustyny, ścieżka dla pieszych, biegnąca równoległe do ul. Św. Faustyny, urządzany parking i prowadzone prace porządkowe działki.

Podczas drugiego etapu budowy powstaną boiska sportowe, pole do minigolfa, skatepark, plac zabaw dla dzieci, siłownia plenerowa, sieci elektryczne itp.

Planuje się, że prace będą prowadzone przez dwa lata, ale istnieje możliwość wydłużenia tego okresu jeszcze o 12 miesięcy.

Akt przekazania – odbioru placu budowy został podpisany

1 grudnia 2022 roku. Prace wykonuje firma „Profitecha”.

Samorząd Rejonu Wileńskiego podkreśla, że zrealizowane inwestycje w rozwój infrastruktury

usług sportowo-rekreacyjnych przyczynią się do zwiększenia aktywności fizycznej mieszkańców rejonu wileńskiego.

(S-3344)

Łatwiej odnajdziemy groby zmarłych

Od tego roku miejsca pochówku na siedmiu cmentarzach rejonu sołecznickiego będzie można odnaleźć w wyszukiwarce internetowej.

Administracja Samorządu Rejonu Sołecznickiego zrealizowała projekt, dzięki któremu groby osób pochowanych na cmentarzach w Sołecznikach, Miłwidach, Ejszyszkach, Jaszunach, Dziewieniszkach i Turgielach można odnaleźć za pomocą strony internetowej cemety.lt. Nie musisz się logować na tej stronie, wystarczy w okienku wyszukiwania wpisać imię i nazwisko zmarłego, wybrać region pochówku i cmentarz. System wskaże dokładną lokalizację i zdjęcie miejsca pochówku. Na stronie możesz skorzystać z aplikacji nawigacyjnych Google Maps i Waze, które pomogą ci dojść do poszukiwanego grobu. System wyszukuje imiona i nazwiska zmarłych wypisane na pomnikach w językach litewskim, polskim i rosyjskim.

Digitalizację cmentarzy przeprowadzono w ramach projektu nr 10.1.3-ESFA-R-920-01-0011 „Poprawa jakości usług i obsługi ludności w Samorządzie Rejonu Sołecznickiego” podpisanego 18 stycznia 2019 przez Administrację Samorządu Rejonu Sołecznickiego i Agencję Europejskiego Funduszu Społecznego i finansowanego za środki z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu Samorządu Rejonu Sołecznickiego.

Według danych samorządowego Wydziału Inwestycji i Planowania Strategicznego, w rejonie sołecznickim znajdują się 92 cmentarze, z których część jest nieczynna, ale odwiedzana. Do realizacji projektu zdecydowano się na digitalizację największych cmentarzy.

Zapraszamy na tradycyjny

Kiermasz Kaziukowy w Niemenczynie

11 marca 2023 r.

Rzemieślnicy, artyści ludowi, gospodarze, chętni handlować własną produkcją i rękodziełem, są proszeni o zgłaszanie się do koordynatora kiermaszu

tel. 861220444

el.p. info@planiravimas.lt

Informujemy, że opłata za handel bez zgody organizatora nie będzie uwzględniana. Prosimy dotyczące pytania uzgodnić z awansem.

(S-3345)

W stolicy

Budowa basenu w Lazdynai zakończona

Budowa wielofunkcyjnego kompleksu w Lazdynai oficjalnie dobiegła końca – Samorząd m. Wilna otrzymał zatwierdzone przez Inspekcję Budowlaną zaświadczenie o zakończeniu budowy, co oznacza, że prace budowlane basenu w Lazdynai zostały zakończone.

Nowy kompleks podzielony jest na kilka stref funkcyjnych, w których są: basen do nurkowania, basen olimpijski, siłownia, kawiarnia, przebieralnia i pomieszczenia dla administracji.

Przy basenie do nurkowania urządzona została wanna z hydromasażem o średnicy 5 metrów.

W basenie w Lazdynai po raz pierwszy w krajach bałtyckich zastosowano unikalną technologię prewencji utonięć – zain-

stalowane detektory pozwalają wykryć na dnie obiekt, który jest nieruchomy od zaledwie kilku sekund.

Dno obu basenów – o długości 25 i 50 metrów – w zależności od potrzeb mogą być podniesione. Reguluje się w ten sposób ich głębokość.

Dno basenu do nurkowania również może być regulowane – do 5 metrów głębokości.

Część dna dużego basenu – o długości 50 metrów – również może zostać pogłębiona do 3 metrów.

Dzięki przegrodom duży basen w razie potrzeby może zostać podzielony na kilka mniejszych części tak, by jednocześnie mogło na nim trenować kilka różnych grup. Na przykład, w głębszej

strefie mogą się odbywać treningi atletów, natomiast w części bardziej płytkiej – lekcje pływania dla dzieci.

Przy obu basenach urządzono strefy ze sprzętem technologicznym – systemem, który utrzymuje czystość, temperaturę i cyrkulację wody.

Na dużym basenie będą mogły się odbywać zawody rangi międzynarodowej. Śledzić ich przebieg będzie mogło jednocześnie 1 000 kibiców.

Przy basenie do nurkowania i skoków do wody urządzono trybunę na 200 miejsc.

Dla wygody odwiedzających basen urządzono parking na ponad 90 miejsc dostosowany również do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Stolica będzie kontynuowała projekt klas plenerowych

Projekt klas plenerowych, który spotkał się z dużym zainteresowaniem wileńskich szkół, będzie kontynuowany również w tym roku. Po rozpoczęciu realizacji projektu w wileńskich szkołach urządzono w ubiegłym roku 35 klas plenerowych. W tym roku na ten cel przeznaczonych zostanie 500 tys. euro. Maksymalna kwota na jeden projekt to 18 tys. euro.

Do udziału w ogłoszonym w ubiegłym roku po raz pierwszy konkursie na urządzenie klas plenerowych zgłosiło się aż 50 szkół. Urządzono 35 klas plenerowych. Na realizację tego projektu przeznaczono 460 tys. euro.

Podobnie jak w roku ubiegłym, jedna szkoła może złożyć jeden wniosek, a maksymalna kwota przeznaczona na jeden projekt wzrasta o 3 tys. euro i wyniesie w tym roku 18 tys. euro.

Za przyznane środki szkoła może zainstalować ławki, skła-

dane altany czy kopułę. Klasy plenerowe mogą być otwarte lub zamknięte, zabezpieczone przed złymi warunkami atmosferycznymi, mogą być też wyposażone w system wentylacji i ogrzewania. Z takich klas plenerowych szkoły mogą korzystać przez cały rok.

Zajęcia w klasach plenerowych odbywają się według odręb-

nych rozkładów. Niektóre szkoły organizują w nich zajęcia w ramach tzw. szkoły całodziennej.

W konkursie na urządzenie klasy plenerowej mogą uczestniczyć podległe stołecznemu samorządowi szkoły ogólnokształcące. Zgłoszenia i wszystkie niezbędne dokumenty należy składać do 1 marca (włącznie).

Konkurs dla badaczy historii Wilna

Interesuje Cię historia Wilna? Badasz jej tajniki? Samorząd m. Wilna zaprasza naukowców i badaczy do udziału w konkursie dla badaczy historii Wilna i uzyskania stypendium.

„Rok 2023 to rok historyczny – Wilno obchodzi jubileusz 700-lecia. W minionych stuleciach Wilno przeżyło wiele zmian, do jego budowy przyczyniło się wiele postaci historycznych. Badania nad historią miasta są niezwykle ważne, pozwalają bowiem poznać to, czym miasto żyło w minionych okresach. Zapraszamy badaczy historii do podjęcia się i zgłębienia proponowanych w 2023 roku tematów i wygrania stypendiów” – zaprasza wicemer Wilna Edyta Tamošiūnaitė.

Stypendia przyznane zostaną na badania nad historią Wilna. Wnioski o uzyskanie stypendium na podstawie zatwierdzonych na 2023 rok tematów badań mogą zgłaszać naukowcy z litewskich uczelni, instytutów naukowo-badawczych, centrów badań naukowych, instytucji naukowych i szkolnictwa wyższego oraz innych organizacji działających w sferze badań nad historią oraz organizacje zrzeszające naukowców i (lub) badaczy. W tym roku na badania przeznaczonych ma być 35 tys. euro.

W ubiegłym roku stypendia uzyskali naukowiec z Wydziału Historii XIX wieku Litewskiego Instytutu Historii dr Vitalija Stravinskienė oraz naukowiec z Litewskiego Instytutu Badań Kulturowych dr Violeta Davoliūtė, które badały emigrację i imigrację wileńców w XX wieku.

Antropolożki Agnieszka Awini i Aušra Simoniukšytė zgłębiały mało zbadaną historię romskiej dzielnicy Porubanek.

Povilas Marozas i dr Jonas Šečkus badali pochodzenie materiałów, z których zbudowane jest Wilno.

W tym roku naukowcom i badaczom zaproponowano 10 tematów badań:

1. Zbrojny i niezbrojny antysowiecki i/lub antynazistowski ruch oporu w Wilnie w XX wieku;
2. Części (dzielnice) Wilna – badania historyczne i/lub antropologiczne i/lub socjologiczne;
3. Historyczne narody i wyznania Wilna;
4. Historia wileńskich kobiet;
5. Aktualne powiązania z zakresu historii, sztuki, pamięci historycznej i dziedzictwa historycznego;
6. Stolica WKL: miasto i jego mieszkańcy;
7. Ruch Sąjūdis w Wilnie: miejsca, postacie, wydarzenia;
8. Wspólnoty we wczesnej historii nowożytnej Wilna (wspólnoty w najszerszym tego słowa znaczeniu – od wspólnot etnowyznaniowych do cechów, bractw i innych korporacji);
9. Miasto i wojna: Wilno w okresie oblężenia, okupacji i powstań;
10. Dzieci i dzieciństwo w dawnym Wilnie.

Organizowane od sześciu lat konkursy dla badaczy historii przyczyniają się do pielęgnowania tożsamości Wilna, zachęcając mieszkańców Litwy do zgłębienia historii Wilna.

Wnioski do udziału w konkursie na uzyskanie stypendiów dla badaczy historii Wilna przyjmowane są do 28 lutego 2023 roku (włącznie).

Im jaśniej człowiek płonął za życia, tym mocniej jego gwiazda świeci w ciemności (George R. R. Martin)

Z głębokim żalem pożegnaliśmy śp. Teresę Matukańską, zasłużoną pedagog, aktywną polską działaczkę społeczną na Litwie, wieloletnią radną rejonu wileńskiego.

Odeszła do Pana, ale na zawsze pozostanie w naszych sercach i pamięci...

Łączymy się w bólu i smutku z Rodziną i Bliskimi. Wieczny odpoczynek racz Jej dać, Panie...

Maria Reksć,

mer Samorządu Rejonu Wileńskiego

Prognoza pogody na tydzień

Czwartek 2 lutego	Piątek 3 lutego	Sobota 4 lutego	Niedziela 5 lutego	Poniedziałek 6 lutego	Wtorek 7 lutego	Środa 8 lutego
1°C	-1°C	-3°C	0°C	1°C	-5°C	-3°C
-1°C	-5°C	-7°C	-4°C	-3°C	-10°C	0°C
Księżyc:		Księżyc:		Księżyc:		Księżyc:
1 KWADRA		PEŁNIA		OSTATNIA KWADRA		NÓW

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 2 lutego Matki Boskiej Gromnicznej (Ofiarowanie Pańskie)

Słońce: wsch. – 8.07, zach. – 16.58
Długość dnia – 8 godz. 51 min.
Andrzeja, Joanny, Kornela, Symeona

Piątek, 3 lutego

Słońce: wsch. – 8.05, zach. – 17.00
Długość dnia – 8 godz. 55 min.
Anny, Błażeja, Hipolita, Jana, Klaudyny, Oskara, Telimena

Sobota, 4 lutego

Światowy Dzień Walki z Rakiem
Słońce: wsch. – 8.03, zach. – 17.02
Długość dnia – 8 godz. 59 min.
Joanny, Józefa, Katarzyny, Weroniki

2 LUTEGO

1863 – pod Czystą-Budą (k. Mariampola) oddział powstańcy (ok. 150 osób, uzbrojonych w kosy, dow. – oficer rezerwy Karol Jastrzębski, ur. 1804) – stoczył bitwę z szwadronem husarzy – 1. potyczka na Litwie; zajęć stacji kolejowej nie udało się, dowódca, wraz z ok. 30 powstańcami, zginął.

1923 – zmarła Wanda Młodnicka (Monné), pisarka, działaczka Towarzystwa Szkoły Ludowej (ur. 1850); miłość życia Artura Grottgera, sprowadziła jego zwłoki do Lwowa.

3 LUTEGO

1943 – został zamordowany w KL Dachau ks. Alojzy (Alojs) Andrlicki, błogosławiony (1. Serbołużyczanin), męczennik (ur. 1914).

1973 – zmarł w Warszawie Zygmunt Józef Fedorowicz, zoolog, wicemarszałek Sejmu Litwy Środkowej, dyrektor Gimnazjum im. Zygmunta Augusta, podczas wojny Delegat Rządu na Okręg Wileński, „Albin” (ur. 1889).

4 LUTEGO

1943 – urodziła się w Płungianach (Płungë) Wanda Rutkiewicz-Błaszkiwicz, wybitna himalaistka, w 1978 jako pierwszy Polak i Europejka (trzecia kobieta na świecie) zdobyła Mount Everest (zm. 1992).
– urodził się Sigitas Zigmantas Gedas, litewski poeta, eseista, scenarzysta *Narzeczonej diabła* (zm. 2008).

1973 – zmarł w São Paulo (Brazylia) Czesław Świrski, „Adrian”, działacz Organizacji Bojowej PPS, adiutant Naczelnika, ojciec chrzestny Jadwigi Piłsudskiej, wykonawca testamentu Piłsudskiego (ur. 1884).

Niedziela, 5 lutego

Uroczystość św. Agaty

Słońce: wsch. – 8.01, zach. – 17.04
Długość dnia – 9 godz. 03 min.

Adelajdy, Agaty, Awity, Izydora

Poniedziałek, 6 lutego

Słońce: wsch. – 7.59, zach. – 17.06
Długość dnia – 9 godz. 07 min.

Alfonsa, Amanda, Bohdana, Doroty, Tytusa

Wtorek, 7 lutego

Słońce: wsch. – 7.57, zach. – 17.08
Długość dnia – 9 godz. 11 min.

Egidiusza, Eugenii, Idziego, Jakuba, Romualda, Rozalii, Ryszarda

Środa, 8 lutego

Słońce: wsch. – 7.55, zach. – 17.10
Długość dnia – 9 godz. 15 min.

Jana, Józefiny, Nadziei, Piotra, Żakliny

5 LUTEGO

1923 – urodziła się Barbara Jean Hiltz Willke, amerykańska działaczka pro-life, w 1968 współzałożycielka National Right to Life Committee (zm. 2013).

1943 – urodził się Michael Mann, amerykański producent, scenarzysta i reżyser (*Gorączka, Ostatni Mohikanin, Policjanci z Miami*).

6 LUTEGO

1623 – zmarł Andrzej Lubieniecki, historyk, autor kroniki panowania Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy (ur. ok. 1551).

1943 – zginął w potyczce z Niemcami w Mińsku mjr Stefan Rychter ps. *Stefan, Brożyna* (ur. 1906).

7 LUTEGO

1823 – zmarła Ann Radcliffe, angielska preromantyczna poetka i pisarka, prekursorka horroru oraz „melodramatu w literaturze” (*Tajemnice zamku Udolpho*) (ur. 1764).

1863 – po 2 dniach walk porażką powstańców zakończyła się bitwa Siemiatycka – największa Powstania Styczniowego – 4000 przeciwko 2500 żołnierzom; nie udało się utrzymać opanowanego miasta.

8 LUTEGO

1743 – zmarł w Wyborgu (Rosja) Traugott Gerber, niemiecki botanik, lekarz (ur. 1710); *gerbery* – od jego nazwiska.

1923 – archimandryta Smaragd (Paweł Łatyszenko) zamordował podczas audiencji metropolitę warszawskiego Jerzego (Jaroszewskiego, ur. 1872) z powodu jego starań o uzyskanie przez Kościół prawosławny w Polsce statusu autokefalicznego.

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Słodki jak miódownik

„Taste Atlas” to coraz popularniejsza internetowa baza tradycyjnych potraw regionalnych z całego świata, a także tradycyjnych restauracji. Jej twórcy wyspecjalizowali się w promowaniu tego, co lokalne. Najwięcej emocji zazwyczaj budzi lista najlepszych tradycyjnych restauracji na świecie, ale serwis przygotowuje też inne zestawienia. W rankingu najlepszych na świecie ciast i deserów aż trzy polskie ciasta znalazły się w pierwszej dziesiątce.

Zaskakujący dla wielu może być fakt, że użytkownicy „Taste Atlas” za najlepsze ciasto na świecie uznali popularny w Rosji miódownik. Składa się z co najmniej kilku

cienkich warstw ciasta biszkoptowego, które dodatkowo nasącza się miodem. Między nimi układa się z kolei warstwy bitej śmietany lub skondensowanego mleka, a niekiedy też owoce i czekoladę.

Na drugiej pozycji – polski sernik. Trzecie miejsce na podium zajęło ciasto pavê, czyli brazylijska odpowiedź na włoskie tiramisu. Ten wielowarstwowy deser nie wymaga pieczenia i przyrządza się go z pokruszonych herbatników, czekolady i kremu na bazie śmietany.

Polski sękacz (popularny również na Litwie) zajął 6. miejsce, 9. – karpátka. Na miejscu 11. znalazł się marcinek.

Śmiech na zdrowie

Jedzie blondyna samochodem pod prąd. Policjant ją zatrzymuje i pyta:

– Czy pani wie gdzie pani jedzie?

– No tak, jadę na zebranie ale chyba się już skończyło, bo wszyscy wracają.

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

– Żona do męża:
– Wiesz, dziś jak przechodziłam w przedpokoj, to zegar spadł tuż za mną.

– Zawsze się cholera spóźniał.

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

Żona mówi zalotnie do męża:
– Wkrótce czeka cię romantyczny wieczór i noc z piękną kobietą.
Mąż:
– A ty co? Znowu w delegację jedziesz?

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

Żona wróciła do domu z kliniki chirurga plastycznego.
– Jak ci się podobam?
Mąż przygląda się jej uważnie i mówi:
– Zrobili co mogli.

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

– Kto ci podbił oko?
– Wyciągnąłem dziewczynę z wody?
– I ona cię tak urządziła?
– Nie, akurat wtedy żona weszła do łazienki.

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

Dlaczego panny są szczuplejsze niż mężatki?
Bo panna przychodzi do domu, patrzy co ma w lodówce i idzie do łóżka. Mężatka przychodzi do domu, patrzy co ma w łóżku i idzie do lodówki.

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

– Chłopaki, co wy tam robicie z tym niewypałem?
– Piłujemy.
– Przecież on wam wybuchnie!
– Nie szkodzi. Mamy drugi.

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

– Wystąpię do sądu o rozwód. Moja żona nie rozmawia ze mną już sześć miesięcy!

– Opamiętaj się chłopie! Gdzie ty znajdziesz taką drugą żonę?

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

Trzech studentów z Danii: Lars, Larsen i Larsoden pojechali na Erasmusa do Czech.

Czechom jednak Duńczycy bardzo się mylili i nigdy nie wiedzieli który jest który.

Cześci więc postanowili czytać ich nazwiska od końca...

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

Przeziębiony inżynier w pracy kicha i straszliwie kaszle. Zniecierpliwiony kolega radzi mu, żeby poszedł do lekarza. Na to chory: wiesz, jak pomyślę jaki ze mnie inżynier, to strach iść do lekarza.

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

Profesor egzaminuje blondynkę. Kiedy na kolejne pytanie nie otrzymuje odpowiedzi zaczyna przeglądać jej indeks.

– Widzę że z innych egzaminów też ma pani same niedostateczne. Jaki jest właściwie pani ulubiony przedmiot?
– Smartfon.

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

Teściowa do zięcia:
– No i jak ci smakował dzisiaj obiadek?
– Ooo, widzę, że mamusia znowu dąży do kłótni!

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

Do rodziny Fąfary przyjechała teściowa. Stęskniony za babcią Jasio próbuje usiąść na kolanach.
– Jasiu, usiądź obok mnie na krzeselku.

– Dlaczego?
– Bolą mnie nogi. Musiałam z dworca iść na piechotę.
– Jak to na piechotę? Przecież tata powiedział, że babcię diabli przyniesi!

♦♦ ♦♦ ♦♦ ♦♦

– Jasiu, kogo częściej słuchasz, mamy czy taty? – pyta nauczycielka w szkole.

– Mamy.
– A dlaczego?
– Bo mama więcej mówi!

Kulturalnie?

Kandydaci na Oscara

„IO” Jerzego Skolimowskiego ma nominację do Oscara w kategorii filmu zagranicznego! To szóste wyróżnienie dla polskiego kina w ciągu ostatnich 15 lat. Konkurentami osiołka są: argentyńska „Argentyna, 1985” Santiago Mitre, belgijskie „Blisko” Lucasa Dhonta, irlandzka „The Quite Girl” i niemiecki „Na Zachodzie bez zmian” Edwarda Bergera, którego tylko cud mógłby pozbawić w tej kategorii Oscara.

W niespokojnych czasach ten film o bezsensie wojny stał się bardzo ważnym oscarowym graczem. Zebrał nominacje aż w dziewięciu kategoriach. Tyle samo co pokazujące konsekwencje odrzucenia „Duchy Inisherin” Martina McDonagha. Ale największym wygranym pierwszej tury głosowania jest „Wszystko wszędzie naraz” Daniela Kwana i Daniela Scheinerta – aż 11 nominacji.

Obecna interakcja Oscarów jest szczególnie interesująca. Mijający rok był trudnym czasem podnoszenia się po pandemii. Globalne przychody ze sprzedaży biletów wyniosły w 2022 r. prawie 26 mld dolarów – 27 proc. więcej niż w roku poprzednim, ale aż 35 proc. mniej niż przed pandemią. Według firmy Gower Street oznacza roczną stratę w wysokości 14 mld dolarów dochodu brutto. Dlatego ciekawa jest konkurencja między kinem o ambicjach artystycznych a świetnie zrealizowaną komercją.

Oba największe przeboje kasowe ubiegłego roku – „Top Gun: Maverick”, który przyniósł 1,5 mld dolarów, i „Avatar. Istota wody” (już przekroczył 2 mld dolarów wpływów), dostały nominacje w kategorii najlepszego filmu. Ale tutaj wyróżnienie dostaje aż 10 tytułów. Więc tak naprawdę dopiero druga tura głosowania pokaże, za jakim kinem opowiedzą się członkowie Amerykańskiej Akademii Filmowej.

Na razie więcej mówią nominacje za reżyserię. Tu zdecydowanie wygrywają artyści – obok hollywoodzkiego wyjadacza Stevensa Spielberga („Fabelmanowie”) akademicy wyróżnili Martina McDonagha, Daniela Kwana i Daniela Scheinerta („Wszystko wszędzie naraz”), Todda Fielda, twórcę opowieści o cenie, jaką płaci za sukces wybitna dyrygentka („Tar”), oraz Rubena Östlunda („W trójkącie”).

